

Ti fylkeskommunale klimavettregler

Første utkast

1. Klimaomstilling skal ha høyeste prioritet

Klimaplanen skal være den overordnede regionale planen. Den skal være styrende for annet fylkeskommunalt planarbeid og daglig drift. Handlingsprogrammet skal oppdateres og behandles politisk årlig. Reduksjon i klimagassutslipp skal være tallfestet og minimum i samsvar med FNs klimapanel sine anbefalinger. Dvs. mellom 25 og 40% reduksjon innen 2020 i forhold til 1990 – for at global oppvarming skal begrenses til 2 °C.

2. Nødvendige ressurser til å gjennomføre klimaplanen

Det må avsettes tilstrekkelige menneskelige og økonomiske ressurser til å gjennomføre planen og nå målene. Minimum 1 % av budsjettet bør gå til dette. Fylkeskommunen bør kreve statlig medfinansiering og koordinering av det grønne konsum-, energi- og transportskiftet, f.eks. koordinert gjennom KS.

3. Godt kollektivtilbud kombinert med tilpassede tiltak i landlige strøk

Fylkeskommunen har ansvar for kollektivtransport og store deler av veinettet i fylket og må være en pådriver for klimaomstilling innen samferdsel. Særlig gjelder det å redusere behovet for bilbruk i byområder og langs kollektivakser. I landlige områder kan det satses på bestillingsbuss, samkjøring med mobilapp og elektrifisering av privatbilparken. Poenget er tilstrekkelig med gulrot og pisk tiltak som sørger for at reduksjonen i klimagassutslippene fra samferdsel er i samsvar med målene.

4. Null utslipp fra transport i 2050, halvert innen 2030

Transportsektoren står for en stor del av klimagassutslippene. Nullutslippskjøretøy og -fartøy finnes og bruker elektrisitet, hydrogen eller biogass som drivstoff. Fylkeskommunen skal begynne innfasing av hybrid- og nullutslippsalternativer i bussflåte, ferjeruter, båtruter og øvrig bilpark. Fylkeskommunalt pådriv og økonomisk støtte til utbygging av infrastruktur for private nullutslipps kjøretøy, fartøy og bane.

5. Fossilfri pengeøkonomi i fylkeskommunen

Trekke fylkeskommunale driftsmidler, investeringsmidler og pensjonsfond ut av banker, fond og forsikring som er involvert i kull, olje eller gassvirksomhet («divestment»).

6. Klimaomstilling av næringslivet

Fylkeskommunen har ansvar for regional utvikling og må være en pådriver for klimaomstilling av næringslivet. Offensivt samarbeid mellom det offentlige, næringsliv og forskning for reduksjon av klimagassutslipp. For eksempel gjennom tett oppfølging av bedrifter med store utslipp, miljøsertifisering og klimapartner samarbeid etter Agder-modellen. Grønn omstilling: Gjøre løsning av klimautfordringene til levebrød for stadig flere. For eksempel gjennom teknologiutvikling, grønne innkjøp av varer og tjenester, incentivordninger og omstilling av lokalsamfunn.

7. Samordne offentlig klimainnsats i fylket

Aktivt samarbeid med kommunene om klimatiltak i fylket, og gjerne formalisering av det. Bidra til å gjenopplive de kommunale klimaplanene som har havnet i en skuff. Etterspørre tiltak fra nasjonale myndigheter som fremmer og letter klimaarbeidet regionalt og lokalt. Støtte opp om dette med saklig, god og motiverende informasjon om hvorfor klimaomstilling haster og at alle må medvirke.

8. Miljøsertifisering av fylkeskommunen

Miljøsertifisering av fylkeshuset, videregående skoler, tannklinikker og kollektivselskapet. Klima- og miljøhensyn offensivt prioritert i fylkeskommunale innkjøp og investeringer. Innføring av systematisk miljøstyring og energioppfølgingsystem. Godt vedlikehold av alle bygg. Planmessig rehabilitering og forbedring av byggenes energi- og oppvarmingskarakter. Engasjere og involvere ansatte.

9. Helhetlig politikk for klima og bærekraftig utvikling

Krav om klimagassregnskap for alle nye utbygginger av betydning og at hensyn til biomangfold, naturvern og lokalmiljø også blir ivaretatt. Utfordre partier og politikere på å unngå klimaspagat: Er det mulig å avlyse, endre eller unngå planlagte eller påtenkte tiltak som øker klimagassutslipp vesentlig?

10. Tilpasning til klimaendringer og klimarettferd

Desto seinere og mindre som blir gjort av det foran, desto verre og dyrere blir klimakonsekvensene. Fylkeskommunen må sammen med fylkesmannen ta på seg det regionale ansvaret for tilpasning til klimaendringer. Rike land og mennesker har skapt dagens klimautfordringer. Gjennom vennskaps-samarbeid og økonomisk støtte kan fylkeskommunen bidra til tilpasning til klimaendringer og utbygging av fornybar energi i utviklingsland.